Sense pena ni glòria

La revisió del panorama de les lletres, les arts plàstiques i la música a Girona durant la dècada 1940-1950, que s'ha dut a terme durant tot aquest curs al Museu d'Art de Girona, ha fet reviure a alguns i descobrir a molts altres aquella època fosca i massa oblidada de la nostra història. L'ocupació de Girona per les tropes franquistes i la fi de la guerra civil van inaugurar un llarg període de precarietat econòmica i de repressió política que ara resulta difícil d'imaginar i d'entendre si no es va tenir l'ocasió de viure'l de prop. Costa molt de fer *creure a les generacions més joves que aquella va* ser una època de fam, de racionament i de tota mena de prohibicions. Costa de fer creure que en cinc anys hi va haver cinc-centes execucions; que molts van haver de fugir cap a l'exili; que d'altres van viure un penós exili interior; que d'altres van ser foragitats del seu lloc de residència i que moltíssims van ser depurats, multats o suspesos de feina i sou. Costa de fer creure que la llengua catalana era prohibida, que els partits polítics no existien, que els sindicats eren únics i obligatoris, que la lliure associació i la lliure reunió topaven amb tota mena de traves legals, que s'havia de viatjar proveït de salconduit, que la censura ofegava la llibertat d'expressió i que es vigilaven les platges, les piscines, els grups escènics i les sales de ball.

Només en aquest clima va ser possible que dos escriptors extraordinaris, els més grans entre els qui havien enaltit la ciutat amb la seva obra, morissin envoltats d'un *omniós silenci*, acompanyats *només* per una ridícula necrologia de circumstàncies. Ara que els seus noms ocupen amb tot honor el primer rengle de la literatura catalana, resulta revelador constatar com va difondre la notícia de la seva mort *El Pirineo,* l'únic diari autoritzat a la ciutat. Aquestes són les dues gasetilles, aparegudes com a segones notes a la secció *Necrología*:

19 de maig de 1939: «*Ha fallecido en Barcelona el ilustre literato don Joaquín Ruyra y Oms, hijo de Blanes* (sic) *y emparentado con la distinguida familia Roquet de esta ciudad. Era el señor Ruyra muy conocido y admirado en el mundo de las letras y de sentimientos religiosos a toda prueba. Su bondad de carácter era proverbial lo que hacía que fuese altamente apreciado de cuantos le trataban. A su afligida esposa doña Teresa de Llinàs y a todos sus familiares, nuestro más sentido pésame. R.I.P.*»

21 de novembre de 1941: «*Hoy ha fallecido en Barcelona, donde residía, don Prudencio Bertrana, publicista y pintor de reconocido mérito, muy conocido en nuestra localidad donde pasó largas temporadas y en la que realizó algunas de sus obras. A sus familiares y de modo especial a don Francisco y don Carlos Salazar, sus sobrinos, nuestra sincera condolencia.*»

La simple transcripció dels dos textos ens estalvia qualsevol comentari. Van haver de passar molts anys abans que Ruyra i Bertrana obtinguessin, a la seva ciutat natal o adoptiva, la justa correspondència pública a la magnitud de la seva obra.

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

EL PIRINEO

Diario al servicio de España y del Caudillo

Año I Número 1 | Gerona, Lunes 17 de abril de 1939 Año de la Victoria | Se publica por la tarde

DITORIAL

Nuestro propósito

A nuestros lectores

Carnet deportivo

PALABRAS DEL CAUDILLO

¡En pie, españoles

Gerundenses muertos y desaparecidos por Dios y por España en los frentes nacionales

LOS DEPORTES EN EL NUEVO ESTADO

¡PRESENTES!

El número 1 d'El Pirineo, únic diari gironí entre 1939 i 1943.